

Мусцяца Н. Ю., студентка 1 курсу
факультету початкового навчання
Науковий керівник: **проф. Петінова О. Б.**
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

ПСИХОАНАЛІЗ З. ФРЕЙДА ЯК НАУКОВИЙ ПІДХІД

Психоаналіз став дуже важливим культурним феноменом, без знання якого неможливо зрозуміти сучасну західну культуру. Цей вплив поширювався на всі рівні та масштаби – від масової обізнаності до творчості видатних митців і від науки до політики. Психоаналіз допомагає краще зрозуміти історичну динаміку політичних процесів, а також виявити латентні упередження в образі ворога, що дозволяє здійснити позитивну соціальну трансформацію в бік мультикультурних суспільств. Майже всі засновники американського психоаналізу були вихідцями з Німеччини та Австрії. До них належать Анна Фрейд, Ерік Еріксон, які вивчали роль вікових криз у формуванні особистості, а також Ерік Фромм, Карен Хорні, Вільгельм Райх та інші. Останній є представником так званого «неофрейдизму», який поєднує психоаналіз з різними соціологічними та етнологічними теоріями. Неофрейдисти відкидають основне вчення про лібідо і намагаються відкрити таємниці душі на основі міжособистісних стосунків у певному культурному та соціальному середовищі. Сьогодні розвиток психології та психіатрії фактично базується на інтерпретації або запереченні теорії Фрейда, але цінності його думки ніхто не заперечує [7, с. 31].

Важливим є розгляд психоаналізу як спеціалізованої науки і частини психології. З самого початку психоаналітичні вчення Фрейда стимулювали можливість створити специфічну психоаналітичну філософію. Остання орієнтується насамперед на виявлення основ людського існування, структурних елементів психіки, принципів розвитку життєдіяльності людини та мотивів її поведінки. Основним об'єктом дослідження психоаналізу є осмислення несвідомості як специфічної форми реальності. Вивчається не лише внутрішній світ людини, а й ментальна сфера, де відбуваються найважливіші та значущі процеси та зміни, що, в свою чергу, впливають на організацію людського існування. Онтологічні проблеми вписуються в площину психіки. Проголошена психічна реальність, яка має власну природу і підпорядкована специфічним законам розвитку, не завжди схожа на інші реальності у світі фізичних явищ. Фрейд запропонував новий підхід до пізнання людини, її духовного світу, намалював внутрішню взаємопов'язану картину психіки і нарешті переконливо довів, що людину та її поведінку не можна зменшено пов'язати з природничими науками, якщо вони є, наприклад, «перенесенням несвідомого», що вважається нормальним шаблоном.

З. Фрейд вважав психоаналіз науковим світоглядом, а «розум і свідомість – такими ж об'єктами наукового дослідження, як і все інше, що існує поза людиною». Метод Фрейда був експериментальним методом найвищого стандарту. Згідно з одним із визначень, психоаналіз – це «метод вивчення психічних процесів, які неможливо виявити іншим способом». Усі психоаналітичні явища проявляються лише в ситуаціях психоаналітичних сеансів, де дія прихованих сил (лібідо, смерть ...) природи (несвідоме) стає очевидною. Фрейд запропонував новий підхід до закінчення відокремлення психоаналізу, який був складнішим, ніж здавалося раніше. Йому також приписують побудову єдиного взаємопов'язаного образу психіки. Підсумовуючи вибрані розглянуті теми, коротко окреслимо основні змістові блоки:

1. Фрейд постійно підкреслював, що психоаналіз відкрив сферу несвідомого психічного процесу, а всі інші поняття ототожнюють психіку і свідомість.
2. Велич Фрейда полягає в його збалансованому становищі між крайнощами сцієнтизму та жорсткою ідеологією, підпорядкованою практичним завданням.
3. Також нами була розглянута основа метафізичної ідеї Фрейда про несвідомі процеси та структуру психічного апарату.
4. З психоаналітичної точки зору Фрейд розглядав основні проблеми релігії, науки і, нарешті, світогляду.
5. Прагнення прочитати психоаналіз через феноменологію і навпаки почалися майже з самого початку цих теорій.

Література:

1. Григор'єв В. И. Філософія: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 248 с.
2. Грюнбаум А. Теория Фрейда и философия науки. Вопросы философии. 1991. № 4. С. 22-31.
3. Гуменюк О. Є. Проблематика Я у психоаналітичній теорії Зигмунда Фройда: Лекція. Тернопіль: Економічна думка, 2003. 34 с.
4. Зигмунд Фрейд. 100 человек, которые изменили ход истории: Спецвыпуск. 2008. Выпуск №13 (еженедельное издание). 31 с.
5. Лазарев Ф. В., Трифонова М. К. Философия. Учебное пособие. К.: СОНАТ, 1999. 352 с.
6. Калина Н. Ф. Основы психоанализа. М.: Рефл-бук, К.: Ваклер, 2001. 300 с.
7. Психоанализ: Культурная практика и терапевтический смысл. Введение в теорию, практику и историю психоанализа: Пособие для учителей. М.: ИНТЕРПРАКС, 1994. 285 с.
8. Решетников М. М. Элементарный психоанализ: Восточноевропейский Институт Психоанализа. СПб.: Питер, 2003. 354 с.
9. Фрейд З. Введение в психоанализ: Лекции 1-15 / пер. с нем. Г.В. Барышниковой; под ред. Е.Е. Соколовой и Т.В. Родионовой. СПб.: Издательский Дом «Азбука-классика», 2007. 480 с.
10. Фрейд З. Психология бессознательного. 2-е издание. СПб.: Питер, 2008. 400 с. (Серия «Мастера психологии»).
11. Фурман А. В., Гуменюк О. Є. Психологія Я-концепції: навч. пос. Львів: Новий світ 2000, 2006. 360 с.
12. Яценко Т. С. Теоретико-методологічний підхід до цілісного розуміння психіки у її структурних компонентах. Психологія і суспільство. 2004. №4. С. 37-59.
13. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2004. 679 с.

Васильєва О. О., студентка 1 курсу
факультету початкового навчання
Науковий керівник: проф. **Петінова О. Б.**
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

ПРО ВЕЛИЧ І ЖАЛЮГІДНЕ СТАНОВИЩЕ ЛЮДИНИ (НА ПРИКЛАДІ ВИБРАНИХ СТАТЕЙ З «ДУМОК» Б. ПАСКАЛЯ)

Сьогодні становлення та розвиток людини, формування людської гідності сьогодні є актуальною проблемою, що спричинюється соціальними, економічними, політичними